Călcând moartea în picioare cu moartea

- Credo
- Introducere în viața creștină
- La sărbătorirea Postului Mare
- Pregătirea pentru spovedanie
- Predică 11/8/1986

Credo

Principiile fundamentale ale vieții creștinismului

Îmi cereți să-mi exprim crezul. Deși crezul fiecărui creștin și, bineînțeles, al fiecărui preot, este deja exprimat în Crez, întrebarea dumneavoastră este pe deplin legitimă. Creștinismul este inepuizabil. Deja în timpurile apostolice am găsit o gamă întreagă de tipuri de creștinism, care se completau reciproc. Așadar, pe scurt, pentru mine credința pe care o mărturisesc este creștinismul ca o forță dinamică, care îmbrățișează toate aspectele vieții, deschisă la tot ceea ce Dumnezeu a creat în natură și în om. Îl percep nu atât ca pe o religie care există de douăzeci de secole în trecut, cât ca pe o Cale spre viitor.

Își are centrul credinței în Hristos, prin El măsoară și evaluează totul (Apocalipsa 1:8).

Știe că venirea Dumnezeului-om pe pământ nu a fost un act divin unilateral, ci o chemare către om de a răspunde iubirii lui Dumnezeu (Apocalipsa 3:20).

Recunoaște prezența și acțiunea lui Hristos în Biserică, precum și în viață în general, chiar și în cele mai simple manifestări ale sale de zi cu zi (vezi în special pildele Domnului, Matei 6:28-29);

știe că demnitatea individului, valoarea vieții și creativitatea sunt justificate de faptul că omul este creația lui Dumnezeu (Psalmul 8);

vede credința nu ca pe o convingere teoretică, ci ca pe încredere în Dumnezeu (Romani 4:3);

nu cere semne tangibile (Marcu 8:11-12), amintindu-și că creația este o minune (Ps. 18:2);

Ascultă Cuvântul lui Dumnezeu, care este consemnat în Scriptură, dar este precaută în a interpreta literal fiecare rând din Biblie, în special din Vechiul Testament (Romani 7:6);

crede că același Dumnezeu a fost revelat în ambele Testamente, dar a fost revelat treptat, în conformitate cu nivelul conștiinței umane (Evrei 1:1);

distinge linia care separă Tradiția (spiritul credinței și al învățăturii) de „tradiții", printre care există multe elemente folclorice și straturi tranzitorii despre viața religioasă (Marcu 7:8; Coloseni 2:8).

Crede că Biserica trăiește și crește prin puterea lui Hristos (Matei 16:18; 18:20);

crede că Hristos Se descoperă în sacramentele Bisericii, în sfințirea lumii, în învățătura sa și în lucrările de slujire (1 Corinteni 11:26; Matei 18:20, 19-20; Romani 6:11; Matei 18:18; Luca 10:16), dar știe că niciunul dintre aceste aspecte ale vieții bisericești nu este autosuficient, căci Hristos a venit ca Mântuitor, Vindecător și Învățător;

onorează formele rituale ale evlaviei, fără a uita nici o clipă că acestea sunt secundare în comparație cu dragostea față de Dumnezeu și oameni (Matei 23:23-24; Marcu 12:28-31);

crede în semnificația principiului ierarhic și canonic în Biserică, văzând în ele proprietatea structurii unui organism activ care are o chemare practică pe pământ (1 Corinteni 11:27-30);

știe că reglementările liturgice și canonice s-au schimbat de-a lungul secolelor și că în viitor nu pot (și nu ar trebui) să rămână absolut neschimbate (Ioan 3:8; 2 Corinteni 3:6, 17). Același lucru este valabil și pentru interpretarea teologică a adevărurilor de credință, care a avut o istorie lungă, faze de revelație și aprofundare (astfel, Părinții Bisericii și Sinoadele au introdus în circulație concepte noi care nu se găsesc în Scriptură).

Nu se teme să privească critic trecutul Bisericii, urmând exemplul învățătorilor Vechiului Testament și al Sfinților Părinți;

consideră toate excesele inumane ale trecutului (și prezentului) creștin: execuția ereticilor etc., ca o trădare a spiritului Evangheliei și o îndepărtare de facto de Biserică (Luca 9:51–55);

știe că adversarii lui Hristos (conducătorul fără de lege, episcopul avid de putere, adeptul fanatic al antichității) nu aparțin doar erei Evanghelice, ci renasc oricând, sub diferite înfățișări (Matei 16:6);

feriți-vă de autoritarism și paternalism, care nu sunt înrădăcinate în duhul credinței, ci în caracteristicile inerente naturii umane decăzute (Matei 20:25-27; 23:8-12);

mărturisește libertatea ca fiind una dintre cele mai importante legi ale duhului, considerând în același timp păcatul o formă de sclavie (2 Corinteni 3:17; Ioan 8:32; Romani 6:17).

Crede în posibilitatea omului de a dobândi Duhul lui Dumnezeu, dar pentru a distinge această dobândire de exaltarea dureroasă („amăgire”), judecă după „roadele Duhului” (Galateni 5:22);

Urmându-l pe Apostolul Pavel, el privește trupul omenesc ca Templu al Duhului (1 Cor. 6, 19), deși imperfect din cauza stării decăzute a firii; recunoaște nevoia de a avea grijă de el (1 Tim. 5, 23), dacă nu se transformă într-un „cult al firii pământești”;

în conformitate cu deciziile Sinodului, acesta consideră căsătoria și monahismul ca fiind „la fel de onorabile”, cu excepția cazului în care monahismul este acceptat sub influența ambiției și a altor motive păcătoase;

refuză să explice răul în om doar prin imperfecțiunea sa sau prin „rămășițele naturii animale”, ci crede în realitatea răului metafizic (Ioan 8:44).

Ea trăiește dezbinarea creștinilor ca pe un păcat comun și o încălcare a voinței lui Hristos (Ioan 10, 16), crezând că în viitor acest păcat va fi biruit, dar nu pe căile înălțării, mândriei, mulțumirii de sine și urii, ci în duhul iubirii frățești, fără de care chemarea creștinilor nu se poate realiza (Matei 5, 23-24);

deschis la tot ceea ce este valoros și care este conținut în confesiunile creștine și în credințele necreștine (Ioan 3:8; 4:23-24);

nu respinge binele, chiar dacă vine de la oameni nereligioși, ci respinge violența, dictatura, ura, chiar dacă acestea se ascund în spatele numelui lui Hristos (Matei 7:21; Marcu 9:40; Matei 21:28–31);

consideră tot ce este frumos, creator, bun ca aparținând lui Dumnezeu, ca o acțiune ascunsă a harului lui Hristos;

consideră că infectarea unei anumite sfere cu păcatul nu poate servi drept motiv pentru respingerea acesteia. Dimpotrivă, lupta pentru instaurarea Împărăției lui Dumnezeu trebuie dusă în centrul vieții.

Este „ascetică” nu atât prin tendința de a fugi de lume, cât prin spiritul lepădării de sine, prin lupta împotriva „robiei firii pământești”, prin recunoașterea dominației valorilor veșnice (Matei 16:24);

vede posibilitatea realizării chemării creștine a omului în toate: în rugăciune, muncă, creație, slujire eficientă și disciplină morală;

crede în sfințenia iubirii umane dacă aceasta este combinată cu responsabilitatea. Crede în sfințenia familiei și a căsătoriei (Gen. 2:18,23-24; Matei 19:5);

recunoaște dragostea pentru patrie și cultura națională ca fiind naturală și justificată, amintind însă că spiritualul este superior naționalului (Evrei 13:14; Galateni 3:28; Coloseni 3:11).

Valorizează înfățișările naționale ale bisericilor ca întruchipări individuale concrete ale spiritului uman și ale misterului divino-uman. Totuși, acest lucru nu ascunde caracterul universal al Bisericii;

Se referă la creativitatea culturală seculară a Bisericii nu ca la o greșeală, ci ca la realizarea darurilor lui Dumnezeu.

Nu consideră rațiunea și știința drept dușmani ai credinței. Cunoașterea luminată de spiritul credinței adâncește înțelegerea noastră despre măreția Creatorului (Ps. 103:3; Regi 4:33; Ps. 88:6);

respinge încercările de a găsi în Scriptură sau la Părinții Bisericii informații științifice naturale potrivite pentru toate timpurile;

consideră studiul științific al Bibliei și al istoriei bisericii ca un mijloc important pentru înțelegerea sensului Revelației și a circumstanțelor reale ale istoriei sfinte;

deschis către toate problemele lumii, crezând că oricare dintre ele poate fi evaluată și înțeleasă în lumina credinței;

afirmă împreună cu apostolul că mărturia credinței în lume este înainte de toate mărturia slujirii și a iubirii active (1 Cor. 13);

privește viața publică ca una dintre sferele de aplicare a principiilor evangheliei;

recunoaște datoria civică a omului (Romani 13:1), întrucât aceasta nu contrazice cerințele credinței (Faptele Apostolilor 4:19);

nu declară că un anumit sistem de guvernare este specific creștin. Valoarea unui sistem se măsoară prin ceea ce oferă unei persoane: oportunitate și umanitate;

consideră că separarea Bisericii de stat este situația optimă pentru credință și vede un pericol în însăși ideea unei „religii de stat”;

crede în istorie ca un proces progresiv care, prin încercări, catastrofe și lupte, duce la viitoarea Împărăție supraistorică a lui Dumnezeu;

are o atitudine rezervată față de conceptul de „istorie eșuată”, adică față de convingerea că adevărul lui Dumnezeu a suferit o înfrângere completă pe pământ (Apocalipsa 20:1-6 vorbește împotriva acestui lucru);

crede că ori de câte ori vine Judecata finală a lumii, omul este chemat să lucreze pentru binele altora, zidind împărăția binelui, Cetatea lui Dumnezeu; — crede că Judecata a început deja din momentul în care Hristos a ieșit să predice (Ioan 3:19; 12:31);

privește starea postumă a sufletului uman ca fiind temporară și imperfectă, care în viitor va fi completată prin învierea și transformarea generală (Daniel 7:13; Ioan 5:28; Romani 8:11; Apocalipsa 20:11-15);

știe că Împărăția lui Dumnezeu, care vine, poate deja domni „în noi” astăzi (Marcu 17:21; 9:27).

Cred că nu veți găsi nimic nou în aceasta, ci pur și simplu una dintre refracțiile creștinismului, original, antic și, după cum spunea Hrisostom, „vreo dată reînnoit”.

Introducere în viața creștină

Plan de studiu al „Simbolului Credinței” și al elementelor de bază ale Evangheliei (pentru a ajuta catehetul)

OBSERVAȚII INTRODUCTIVE

În prima perioadă a existenței Bisericii, apostolii se adresau unor persoane care, de regulă, fuseseră instruite în Legea lui Dumnezeu încă din copilărie. Acest lucru a ușurat și simplificat sarcina predicatorilor. Odată cu pătrunderea creștinismului în mediul păgân (greco-roman), a apărut nevoia unei „instrucțiuni

în cuvinte” sau a unei „cateheze” mai detaliate. În secolul al II-lea, existau deja „școli catehetice”, în care lucrau nu doar reprezentanți ai clerului, ci și cateheți din rândul laicilor. În legătură cu apariția obiceiului de a boteza pruncii, creștinii occidentali au început să conducă cateheza înainte de prima Împărtășanie și Mirungere (Mirungere). În Orient, ritul catehezei a fost combinat cu sacramentul Botezului, iar „instrucțiunea în cuvinte” în sine a fost lăsată în seama părinților și nașilor. În prezent, a reapărut necesitatea catehezării adulților care doresc să fie botezați. Instrucțiunea în cuvinte poate fi condusă de un episcop, preot sau diacon, precum și de un laic special instruit. Mai jos este un exemplu de plan pentru o astfel de cateheză, bazat pe „Simbolul Credinței” baptismal și pe poruncile fundamentale ale Evangheliei.

Arhipreotul Alexandru Bărbați

Subiectul 1

CREDINȚĂ. RELIGIE. DOGMAT

1. Ce este credința în sensul larg al cuvântului?

Credința este o convingere profundă în realitatea a ceva ce nu este dat în dovezi exterioare sau în dovezi exhaustive (credința în realitatea lumii spirituale, Dumnezeu, credința în om, credința în victorie, credința în viitor, în sensul vieții etc.).

2. Ce este Apocalipsa și Biblia?

Adevărurile care nu sunt derivate doar din rațiune, ci sunt date în experiența profeților, apostolilor, sfinților, se numesc Revelație. Revelația creștină este dată cel mai deplin în Persoana lui Isus Hristos. Este imprimată în Evanghelie (vezi 17), care face parte din Biblie. Cuvântul Biblie este grecesc și înseamnă „cărți”. Biblia, sau Sfânta Scriptură, este o colecție de cărți sacre care au fost scrise pe o perioadă de peste 1000 de ani (din secolul al XII-lea î.Hr. până în secolul al I-lea d.Hr.) și pe care Biserica, mai întâi Vechiul Testament și apoi Noul Testament, le-a recunoscut ca Cuvântul lui Dumnezeu, o înregistrare a revelației divine. Biblia este o carte divino-umană, deoarece Revelația divină este refractată în ea prin prisma scriitorilor săi. Prin urmare, atunci când citim Scripturile, trebuie să ne amintim de acest aspect uman al ei (personalitatea autorului, mediul în care a trăit, mediul și cultura acelor vremuri). Despre alcătuirea Bibliei, vezi 15,16.

3. Ce este credința conform Bibliei?

Încredere deplină în Dumnezeu, convingerea în bunătatea Lui, încrederea în El, credința în puterea mântuitoare a lui Hristos (vezi întrebarea 51 despre mântuire). (Habacuc 2:4; 3:17-19; Romani 4:3:5.1; 2 Corinteni 5:7; Galateni 2:16).

4. Ce este religia?

Religia (din cuvântul latin „religare" - a lega) include formele în care este îmbrăcată credința (dogme) - rugăciuni, ritualuri, canoane) - în acest sens ele fac parte din cultură. Pentru viața spirituală, ele servesc drept mijloc de comunicare cu Dumnezeu și mijloc de unitate a credincioșilor.

Notă: În literatură și vorbirea cotidiană, cuvântul „religie" înseamnă adesea „credință".

5. Ce este „Simbolul Credinței"?

Cuvântul grecesc „simbol" (mai precis, symbolon) este tradus ca un semn convențional sau o imagine, care întruchipează o idee, un gând. „Simbolul credinței" este o scurtă declarație a fundamentelor doctrinei creștine (dogme), adoptată la primele două Sinoade Ecumenice (325 și 381).

a) Ce este un Conciliu Ecumenic?

O întâlnire a reprezentanților întregii Biserici pentru a rezolva probleme doctrinare și canonice.

b) Ce este canonul?

- din greacă - a conduce.

— o colecție de cărți ale Sfintei Scripturi acceptate de Biserică, adică Biblia.

— reguli privind cultul, practica și slujirea Bisericii. Spre deosebire de canonul Sfintei Scripturi, aceste canoane se schimbă de la secol la secol.

Notă: Un exemplu de modificare a canoanelor: inițial, episcopii erau căsătoriți; din secolul al V-lea, principiul celibatului a fost stabilit pentru episcopi, iar în Biserica Apuseană, din secolul al XI-lea, și pentru preoți.

c) Ce este dogma?

Cuvântul „dogmă" provine din grecescul „dogma" (învățătură, doctrină). Dogmele creștine sunt prevederile formulate la Sinoadele Ecumenice și care exprimă (în

primul rând în limbaj simbolic, nu abstract) cele mai importante adevăruri date în Revelație și înțelese în Sfânta Tradiție (vezi 6). În spatele formulelor dogmatice se află experiența vie a credinței, care permite aprofundarea și revelarea sensului dogmei din unghiuri noi. Aceasta distinge dogma de „dogmatism", care se agață de scheme și formule moarte. Munca creativă de înțelegere a dogmelor credinței se numește teologie dogmatică.

d) Ce este erezia?

Cuvântul grecesc „erezie" înseamnă „opinie". O doctrină atât de diferită de dogmă încât a fost condamnată de un Sinod Ecumenic este considerată eretică. Cu toate acestea, creștinismul permite variații în interpretarea dogmei, care sunt numite „opinii teologice" (theologoumena). Acestea nu sunt în general acceptate și, în același timp, nu pot fi considerate eretice. Un eretic este de obicei considerat doar cineva care a fost avertizat să se abată de la învățătura bisericească, dar care rămâne în mod conștient la opiniile sale. (Astfel, Biserica nu-i consideră eretici pe Părinții și Învățătorii creștini ai Bisericii, care, înainte de Sinoadele Ecumenice, au exprimat idei care au fost ulterior respinse de aceste Sinoade).

6. Ce este Tradiția Sacră?

Sfânta Tradiție este totalitatea moștenirii spirituale care a trăit în Biserică timp de secole și este păstrată de aceasta (în primul rând Biblia ca Tradiție scrisă, canonizată, precum și dogmele). Tradiția are o parte neschimbătoare (Biblia și dogmele) și o parte care se schimbă în procesul vieții bisericești („economie") (vezi 5b).

Notă: Sfânta Tradiție nu trebuie confundată cu „tradițiile" (legende, povești, obiceiuri); (cf. Marcu 7:2).

Subiectul 2

DUMNEZEU CREATORUL

7. De ce numim Dumnezeu „unul"?

Pentru că Principiul Suprem este unul. Într-o oarecare măsură, este cunoscut în aproape toate credințele, dar cel mai pe deplin în religia biblică. Conform unor idei, Dumnezeul unic este contopit cu universul unic, inseparabil de acesta (panteism), conform altora, Dumnezeu este complet separat de lume (deism). Creștinismul ne învață despre Divinitate, care prin natura sa este

incomensurabilă cu creația și infinit diferită de aceasta, dar, în același timp, puterile sale („energiile”) pătrund în lume.

8. De ce Îl numim pe Dumnezeu „Tată”?

1) Pentru că El este Începutul și Capul a toate (Isaia 9:6; 63:16; Ieremia 31:9).

2) Deoarece cuvântul „Tată” conține conceptele de iubire, grijă și protecție.

3) Pentru că Isus Hristos L-a numit astfel, subliniind atât relația Sa specială cu El, cât și dragostea Sa pentru oameni (Matei 11:27), care au fost adoptați de El (Romani 8:15).

9. De ce Îl numim pe Dumnezeu „Creator”?

Pentru că El a dat existență Universului prin actul Său creator, l-a creat prin voința Sa, aducându-l „din neexistență în existență”. Creatorul și creația sunt calitativ diferite: existența ca atare aparține lui Dumnezeu, iar creația a primit-o de la Dumnezeu (Gen. 1:1; Psalmul 8). Biblia neagă faptul că lumea, prin natura sa, face parte din Divinitate (așa cum cred panteiștii).

10. Ce înseamnă „vizibil și invizibil”?

Partea „vizibilă” a creației este aspectul său material (este „vizibilă” nu numai simțurilor, ci și diverselor metode de cunoaștere științifică). Partea „invizibilă” include întreaga lume spirituală, inclusiv spiritul uman.

11. Cum a fost creat Universul?

Credința nu ne învață acest lucru. Deși afirmă că procesul creației a pornit de la simplu la complex, de la inferior la superior, ea lasă totuși minții umane sarcina de a explora căile și legile specifice ale acestui proces. Conform celui mai ferm stabilit concept, Universul a fost creat prin dezvoltare (evoluție).

12. Contrazice doctrina creației rațiunea umană?

Rațiunea însăși poate ajunge la ideea necesității unei Cauze suficiente pentru a o chema la existență într-o lume atât de complexă (Romani 1:19-20). „Conflicte” între credință și rațiune au apărut în istorie din cauza deplasării nejustificate a acestor două căi de înțelegere a realității. Credința se adresează invizibilului, spiritualului, iar rațiunea aspectului material al existenței. Prin urmare, de exemplu, orice concept de cosmogonie sau antropogeneză este acceptabil pentru conștiința religioasă, atâta timp cât nu pătrunde „pe teritoriu străin”, adică în tărâmul spiritului. În același timp, anumite realizări ale științei și filosofiei se pot

încadra într-o viziune creștină holistică asupra lumii, formând o sinteză armonioasă a credinței și cunoașterii.

Subiectul 3

MESIA ȘI LEGĂMÂNTUL. VECHIUL TESTAMENT.

13. Ce înseamnă numele Isus și Hristos?

Isus este numele personal, pământesc al Dumnezeului-om (tradus din ebraică înseamnă: „Cel care este mântuirea"). Hristos (ebraică: Mesia, Mashiach) înseamnă Cel Uns. În Vechiul Testament, acesta era numele dat regilor și profeților. Profeții învățau că planurile lui Dumnezeu în lume vor fi realizate de către Cel Uns suprem, Hristos. De asemenea, ei învățau că odată cu venirea lui Mesia, Dumnezeu Însuși se va revela lumii (Isaia 9:6-7; 11:1-10; 53; Ieremia 31:31; Mica 4:1-4). În persoana lui Hristos, ambele profeții (promisiuni) s-au împlinit.

Notă: Cuvântul „Unsul" provine din ritul inițierii în slujire, care era însoțit de ungerea cu ulei, ulei de prune, care în vremurile străvechi simboliza conservarea și puterea.

14. Ce este Legământul?

Conform religiei biblice, Dumnezeu Își îndeplinește voința în istoria omenirii și cu participarea activă a oamenilor. Această participare este imprimată în Tratatul sau Legământul (slav. Testament), pe care Dumnezeu îl încheie cu cei pe care i-a ales să-Și pună în aplicare planurile.

15. Ce este Vechiul Testament?

a) - prima etapă a Legământului - Legământul cu Noe, universal, timpuri preistorice; (Gen. 9.1-17).

b) - al Doilea Testament - cu Avraam, fondatorul religiilor monoteiste (iudaism, creștinism și islam), în jurul anului 1990 î.Hr. e. (Gen. 12,1-3; 15,6; 17,1-18; Gal. 3,6-9; cf. Matei 3,9).

c) — al treilea Testament — cu Israel, poporul creat sub conducerea lui Moise prin voința lui Dumnezeu, în jurul secolului al XIII-lea î.Hr. Principalele porunci ale Legământului Mozaic: Deut. 6,5; Lev. 19,18; cf. Matei 22,36–40. Ex. 20,1–17.

d) - al patrulea Testament - cu regele David (cca. secolul al X-lea î.Hr.) ca semn al promisiunii că din urmașii săi va veni Mântuitorul lumii (Mesia, Hristos) (2 Samuel 7:16; cu Isaia 55:3).

Primele patru Testamente sunt numite Testamentul Antic (sau slav: Vechiul Testament). Întreaga parte precreștină a Bibliei este, de asemenea, numită la fel.

Notă: De ce a fost încheiat Vechiul Testament în cadrul unui singur popor (israelian)? În vremurile străvechi, tradiția spirituală era transmisă în primul rând pe cale orală, de la părinți la copii, în cadrul unei singure culturi naționale (ritualurile, modul de viață, sărbătorile, legile acesteia). Prin urmare, pentru a păstra și aprofunda spiritul Testamentului, a fost inițial nevoie de un canal național. Odată cu apariția erei elenistice (secolul al IV-lea î.Hr.), au apărut noi condiții. Ideile, credințele, obiceiurile au depășit granițele oricărui popor, iar predicarea universală și Testamentul ecumenic au devenit posibile. (Primele semne ale acestei schimbări au fost prozeliții Vechiului Testament, adică păgânii care s-au convertit la religia Vechiului Testament).

Subiectul 4

NOUL TESTAMENT

16. Ce este Noul Testament?

Noul Legământ, prezis în Vechiul Testament (Ieremia 31:31), a fost încheiat de Iisus Hristos la Cina cea de Taină (Matei 26:28; Marcu 14:24; Luca 22:20; 1 Corinteni 11:25). Spre deosebire de Testamentul mozaic (și de Vechiul Testament în general), acesta pune temelia Bisericii universale, calea către care accesul este deschis tuturor credincioșilor (Coloseni 3:11). Noul Testament este, de asemenea, numele dat părții din Biblie care include cele patru Evanghelii: Faptele Apostolilor, Epistola Apostolilor și Apocalipsa (Revelația lui Ioan).

17. Ce este Evanghelia?

Evanghelie este un cuvânt grecesc. Înseamnă „Veste Bună” (despre Dumnezeul mântuitor). Aceasta este ceea ce Hristos Însuși a numit învățătura Sa (ebraică „Besora”, veste bună; (vezi Matei 25.14; 26.13; Marcu 1.15; 13.10). Evanghelia este, de asemenea, denumirea pentru vestea bună creștină transmisă prin apostoli (Faptele Apostolilor 8.25; Galateni 1.11). În plus, Evangheliile sunt de obicei folosite pentru a se referi la primele patru cărți ale Noului Testament, dedicate vieții și învățăturilor lui Isus Hristos. Deși au fost scrise ca o mărturie de credință, ca o predică și o instrucțiune pentru cei nou botezați, ele se bazează pe o tradiție solidă, bine păstrată și, prin urmare, sunt documente istorice de

încredere. Sursele orale și scrise ale Evangheliilor au apărut în anii 30-50 ai secolului I. Ele însele au fost scrise în a doua jumătate a acestui secol (probabil: Matei - anii 50-80, Marcu - anii 60, Luca - anii 70 și „De la Ioan” - anii 90, (deși unii experți cred că este mai devreme). Toate cele patru Evanghelii sunt scrise în greacă vernaculară (koine).

18. Care este legătura dintre Legea Vechiului Testament și Evanghelie?

a) În Biblie avem două aspecte, sau mai degrabă două etape ale Testamentului. „Legea” se adresează conștiinței unui copil, încă nematurizată. Ea poruncește și interzice, punând accentul pe comportamentul exterior al unei persoane. Ea oferă un fel de reglementare etică, iar interpreții Legii (în Comunitatea Vechiului Testament) au încercat să o extindă la toate manifestările vieții (sociale, juridice, cotidiene etc.). Cei care au acceptat Vechiul Testament trebuiau să respecte reguli clare. Din punct de vedere istoric, această „religie a Legii” a jucat și joacă un rol semnificativ (se păstrează chiar și în conștiința creștină nedezvoltată). De aceea, Hristos și-a început învățătura către tânărul bogat cu o chemare la păzirea poruncilor (Marcu 10:19).

Notă: 1) Când vorbește despre poruncile Legii Vechiului Testament, Hristos se referă de obicei nu atât la poruncile cultice, cât la poruncile religioase și morale, precum și la cele care erau deja considerate fundamentale la acea vreme (vezi 15 c). Chiar și la prima lectură, aceste porunci sunt izbitor diferite de reglementările cultice și legale date în Pentateuh (Tora sau Lege). Acestea din urmă se referă în mare parte la secolele trecute, la modul de viață al societății orientale antice. Profeții au căutat deja să evidențieze poruncile fundamentale, persistente (Mica 6:8; Isaia 1:11-17). În epoca Evangheliei, unii învățători ai lui Israel (Hillel) credeau că esența Legii este dragostea față de Dumnezeu și oameni, „restul este doar comentariu”. Isus Hristos a confirmat această înțelegere.

2) Rezultatele studiilor biblice au condus la concluzia că principalele porunci religioase și morale ale Torei au fost cele mai vechi (epoca lui Moise), iar restul părților sale au fost adăugate ulterior. Dar aceasta nu înseamnă că aceste elemente tranzitorii ale Torei nu au fost inspirate divin. Prin voința lui Dumnezeu au fost date aceste legi suplimentare pentru a întări și a forma structura Bisericii Vechiului Testament. Pentru Biserica Noului Testament, criteriul pentru a determina ce este veșnic în Lege este compararea acesteia cu Evanghelia.

b) Hristos nu a respins poruncile fundamentale ale Legii din Vechiul Testament, ci le-a adâncit și le-a transformat (Matei 5:17-48). Prin aceasta, El a arătat că Evanghelia deschide un nivel nou, superior, al eticii Legământului. Ea depășește poruncile și interdicțiile formale, se adresează liberului arbitru, inimii omului, care

trebuie să acționeze nu doar conform instrucțiunilor, ci să ia o decizie liberă în spiritul iubirii față de Dumnezeu și față de om. Esența eticii Evangheliei nu constă în respectarea oarbă a poruncilor, ci în fidelitatea față de Hristos, în crearea unui om nou, care trăiește prin Dumnezeu și în Dumnezeu.

Notă: Trebuie menționat că Hristos a abolit în mod clar unele dintre reglementările biblice din Vechiul Testament (vezi, de exemplu, 35:44).

c) Apostolului Pavel i s-a revelat că odată cu venirea lui Mesia, era Legii vechi a fost lăsată în urmă, înlocuită de era harului, adică a mântuirii, pe care Dumnezeu o acordă în mod gratuit oamenilor, în ciuda nevredniciei lor. Legea era un „gard", un principiu restrictiv, dar nu putea introduce omul în viața divină superioară. „Conștiința datoriei nu dă încă puterea de a o împlini" (Vl. Soloviev). Harul lui Hristos transformă sufletul și îl face pe credincios o „făptură nouă" (Galateni 6:15). Dar darul unei vieți de har nu înseamnă că omul ar trebui să o accepte pasiv. Păzirea poruncilor ca pregătire pentru primirea darului Duhului lui Dumnezeu are aceeași semnificație importantă în Noul Testament ca și în Vechiul Testament (1 Corinteni 6:9-10). „Credința" teoretică (viziunea asupra lumii) nu este nimic dacă nu este susținută de dorința de a „face voia Tatălui" (Matei 7:21-27; Ioan 14:21; Luca 11:28; Iacov 2:14-20).

d) Un urmaș al lui Hristos este cunoscut după roadele pe care le aduce (Matei 7:16-19). Rodul său principal este dragostea (Ioan 13:35). Dar, neavând puterea de a împlini poruncile Noului Testament, o persoană trebuie să se îndrepte către ajutorul plin de har pe care îl dă Duhul lui Hristos (Filipeni 4:13; Galateni 2:20).

Subiectul 5

VIAȚA CONFORM EVANGHELIEI

1). Atitudinea omului față de Dumnezeu.

19. Predicarea lui Hristos a fost precedată de discursul lui Ioan Botezătorul cu un îndemn la pocăință, iar vestea bună a Domnului Însuși a început tot cu cuvintele: „Pocăiți-vă" (Matei 3,1-2; 4,17). Prin urmare, începutul vieții spirituale a unui creștin este pocăința, o revoluție interioară, o reevaluare a vieții anterioare (acesta este sensul cuvântului evanghelic „matanoite", a se pocăi, a se întoarce, a regândi trecutul). Pocăința devine reală numai atunci când „aduce rod", adică este exprimată în fapte (vezi parabola din Matei 21,28-32).

20. Relația unui creștin cu Dumnezeu este cea de filiație cu Dumnezeu; este clădită pe o încredere profundă și inimă, pe încredere și speranță (Luca 1:9-13; 12:22).

Notă: Porunca „nu vă îngrijorați” nu se referă la gânduri obișnuite despre treburile lumești, ci mai exact la „îngrijorare” în sensul unei preocupări dureroase și anxioase care dezvăluie o lipsă de credință.

21. Rugăciunea este o conversație a sufletului cu Dumnezeu, o comunicare cu El. Deși Tatăl Ceresc cunoaște nevoile noastre (Matei 6,8), deschizându-ne inimile către El, intrăm în comunicare vie cu El. Puterea rugăciunii nu stă în multe cuvinte (cum credeau păgânii, dorind să influențeze divinitatea cu perioade lungi), ci în sinceritate (Matei 6,7).

Notă: Rugăciunea ca atare trebuie distinsă de citirea rugăciunii – citirea rugăciunilor dintr-o carte de rugăciuni. Citirea rugăciunii este o școală de rugăciune și pregătire pentru rugăciune (prin imersiunea în rugăciunile sfinților).

22. Omul nu ar trebui să ceară minuni de la Dumnezeu (Matei 12:38-39). În rugăciune, pe primul loc nu este voia noastră, ci voia Tatălui (Matei 6:10; Marcu 14:36).

23. Ucenicul lui Hristos nu i se promite o bunăstare pământească sigură: în mijlocul necazurilor și încercărilor, el este întărit de nădejdea triumfului final al adevărului lui Dumnezeu (Matei 5:12; Ioan 16:23). Cel ce-L iubește pe Hristos împărtășește cu El calea crucii Sale (Matei 8:34).

24. Rugăciunea unui om care nu s-a împăcat cu fratele său este o rugăciune nevrednică (Matei 5:23; 18:23-25),

25. Nu există „religie” ca un sistem izolat de valori. Totul se face înaintea feței lui Dumnezeu. Împărăția lui Dumnezeu, viața cu Dumnezeu și în Dumnezeu, depășește în...*

— — — — — — — — — — — — — — -

Secțiunea 25 nu este completă.

26. Cel care se mândrește cu „isprăvile sale religioase” trăiește sub puterea iluziei. Împlinirea poruncilor este o datorie a omului înaintea lui Dumnezeu și nu un merit (Luca 12:7).

27**

— -

În secțiunea 27 din listele autorilor există o lacună.

28. Cel care se mândrește cu „isprăvile” sale religioase trăiește în puterea rătăcirii. Împlinirea poruncilor este datoria omului înaintea lui Dumnezeu, și nu „meritul” său (Luca 17:7).

Subiectul 6

VIAȚA CONFORM EVANGHELIEI

(continuare)

2). Atitudinea oamenilor unii față de alții

29. Hristos confirmă porunca străveche „Iubește-ți aproapele ca pe tine însuți” (Lev. 19:18, 34; Matei 5:43). Dar, spre deosebire de porunca din Vechiul Testament, El extinde conceptul de „aproapele”. Acesta se poate referi la orice persoană, indiferent de credința și naționalitatea sa (vezi parabola din Luca 10:30-37). Dragostea este o slujire activă care este „mai presus decât arderile de tot și decât jertfele” (Marcu 12:33; vezi Matei 25:31-46).

30. Trăind printre alți oameni, un ucenic al lui Hristos urmează străvechea „regulă de aur” (cunoscută printre multe națiuni) - fă altora așa cum ai vrea să ți se facă ție (Matei 7:12).

31. Hristos a numit porunca cea nouă porunca despre dragostea jertfitoare și dezinteresată (Ioan 13:34), adică nu doar despre bunăvoință și compasiune, ci despre dragoste-dăruire de sine, similară cu dragostea lui Hristos Însuși (vezi cuvintele paradoxale ale Apostolului Pavel din (Romani 9:1-4).

32. Hristos condamnă răzbunarea (Matei 5:39) și chiar cheamă la dușmani iubitori (să le urăm binele, să învățăm să-i iertăm). Aceasta, însă, nu exclude lupta împotriva răului (El Însuși îi denunță pe farisei, îi alungă pe schimbătorii de bani din templu).

33. Nu numai că porunca străveche „Să nu ucizi” este sacră, dar și mânia nedreaptă este un păcat (Matei 5:21-22).

Notă: Este îngăduit unui creștin să participe la război? Această întrebare a fost dezbătută de mult timp în Biserică. Cea mai comună soluție este că, deși războiul este rău, nu se poate refuza să-și apere patria, „căci nu este mai mare dragoste decât să-și dea cineva viața pentru prietenii săi” (Ioan 15:13).

34. Confirmând porunca mozaică „să nu comiți adulter”, adică să nu încălci fidelitatea căsătoriei, Hristos cere puritatea gândurilor și a sentimentelor în sine

(Matei 5:28). Căsătoria este privită de El nu doar ca un act civil sau o uniune, ci ca o uniune sacră a doi, pe care Dumnezeu a binecuvântat-o (Marcu 10:8; vezi Gen. 2:24; Efeseni 5:31). Această unitate a bărbatului și a femeii este scopul principal al căsătoriei, și nu procrearea, pe care o au și animalele (mai mult, căsătoria poate fi fără copii). Însemnătatea înaltă a iubirii și a căsătoriei are ca rezultat și condamnarea divorțului în Evanghelie (Matei 19:1-3).

Notă: 1) Apostolul Pavel îl numește pe soț „capul nevestei" (Efeseni 5:23), dar pentru ca cuvintele sale să nu fie interpretate ca sfințind despotismul familial, el explică imediat că soțul trebuie să-și trateze soția cu dragoste jertfelnică (Efeseni 5:25). „Conducerea" bărbatului se exprimă în inițiativa sa, asumarea responsabilității și crearea unui sprijin pentru familie.

2) Deși binecuvântează căsătoria, creștinismul prețuiește în același timp celibatul ca o jertfă pentru Împărăția lui Dumnezeu (Matei 19:12). Este o chestiune de chemare personală a fiecărei persoane (1 Corinteni 6:7). Biserica, la conciliile sale, a recunoscut căsătoria și virginitatea ca fiind „la fel de onorabile".

3) Pe baza Evangheliei, Biserica apără unicitatea căsătoriei. Până în secolul al X-lea, divorțurile și a doua căsătorie erau încheiate de stat. Însă, începând cu secolul al X-lea, autorităților bisericești li s-a încredințat funcția juridică în problemele matrimoniale. Drept urmare, Biserica Ortodoxă a permis (cu mari restricții) divorțul și a doua căsătorie, iar Biserica Romană continuă să apere unicitatea căsătoriei.

4) Biserica permite căsătoria între un credincios și un necredincios (1 Corinteni 7:12-16). Totuși, idealul căsătoriei presupune unitatea completă a soților în toate privințele.

35. Interdicția jurământului (Matei 5:34-37) este strâns legată de porunca adevărului (Matei 5:6-10; cf. Coloseni 3:9). Satana este numit „tatăl minciunii" (Ioan 8:44).

Notă: Adevărul interior diferă de adevărul formal. (Iuda, de exemplu, când le-a arătat dușmanilor lui Isus locul unde se afla, spunea adevărul în mod formal.)

36. Hristos vorbește fără echivoc despre condamnare ca despre un păcat (Matei 7:15), ceea ce, însă, nu înseamnă că compromisul moral este un lucru bun. Diferența aici constă în direcția voinței. Trebuie „să urăști păcatul, dar să iubești pe păcătos".

37. Datoria unui ucenic al lui Hristos față de societate este, în primul rând, să mărturisească puterea Evangheliei prin viața sa (Matei 5:14-16). Evanghelia nu

oferă o doctrină socială specifică ca ideal. Oamenii înșiși trebuie să caute formele optime de organizare socială care să corespundă cel mai bine Duhului lui Hristos.

Notă: Cuvintele „dați Cezarului ce este al Cezarului” (Matei 22:17) au fost rostite de Iisus Hristos în legătură cu o situație istorică specifică. Evreii au căzut sub puterea Romei pentru păcatele lor și, prin urmare, au trebuit să plătească Cezarului cu moneda care era nesfintă din punctul de vedere al Legii (avea pe ea chipul împăratului-zeu). Apostolul Pavel consideră necesar însuși principiul autorității în stat (Romani 13:1-2). O persoană se poate împotrivi autorității doar dacă conștiința sa și Dumnezeu o cer (Faptele Apostolilor 4:19).

Subiectul 7

VIAȚA CONFORM EVANGHELIEI

(continuare)

3) Atitudinea față de lucruri, natură și trup conform Evangheliei

38. În ierarhia valorilor, trupul se află pe locul al doilea în comparație cu duhul (Luca 12:4.23).

39. Totuși, trupul nu este o „închisoare” disprețuită, așa cum credeau păgânii, ci un „templu al Duhului Sfânt” (1 Corinteni 6:19), ceea ce justifică îngrijirea lui (1 Timotei 5:23). Boala trupului este rea, lucrarea lui Satana (Luca 13:16; 2 Corinteni 12:7). De aceea Domnul i-a vindecat pe cei bolnavi. Dar, din moment ce Dumnezeu poate schimba răul în bine, boala poate servi drept bine ca o probă a fermității și a credinței, ca o indicație a caracterului temporar al vieții pământești.

40. Pentru un creștin, natura este copilul Creatorului (Gen. 1; Ps. 8; 103), față de care El Își întinde grija chiar și astăzi (Luca 12:6–7:27). Omul a fost chemat de mult timp să „cultive și să păzească” natura (Gen. 2:15). Întreaga creație este destinată să participe la Împărăția lui Dumnezeu (existența transformată viitoare), iar acest lucru este strâns legat de misiunea omului în lume (Rom. 8:19–22).

41. Cunoașterea lumii, studiul naturii este una dintre căile de a cunoaște înțelepciunea Creatorului (Isaia 18,2; Romani 1,19-20).

42. Hristos Însuși a lucrat cu mâinile Sale, dând astfel un exemplu ucenicilor. „Dacă cineva nu lucrează, nici să nu mănânce”, spune apostolul (2 Tesaloniceni 3:10).

43. Bogăția (excesele materiale, luxul) este, potrivit lui Hristos, un obstacol serios în calea omului către Împărăția lui Dumnezeu (Matei 10:23-25). Deosebit de periculoasă este o atașamentă din inimă, o pasiune pentru bogățiile pământești (Matei 6:19-21). Atunci când deține ceva, o persoană trebuie să fie liberă de patima achiziției și a lăcomiei (1 Corinteni 7:29-31).

44. Hristos abrogă Legea Vechiului Testament privind mâncarea interzisă, care a fost introdusă pentru a proteja comunitatea de influența păgânilor. Nu mâncarea este cea care spurcă omul, ci păcatul care locuiește în inimă (Marcu 7:18-23).

45. Hristos a postit (Matei 4:2) și, prin urmare, a recunoscut postul ca un mijloc de control asupra firii. Chiar dacă nu a considerat că este necesar pentru ucenicii Săi într-o anumită perioadă a vieții lor, în principiu El a păstrat postul (Matei 6:16-18; 9:14).

Subiectul 8

DUMNEZEU-OM

46. Proclamând învățătura Sa, Hristos nu vorbește ca un profet, în numele lui Dumnezeu, ci ca Dumnezeu. Prin propria Sa autoritate, El schimbă și desființează legile date în Sfânta Scriptură, indicând astfel autoritatea Sa supremă. În acest fel, El îi conduce pe ucenici la taina Fiului lui Dumnezeu. Acest lucru se realizează treptat. La început, El apare ca Învățător și Făcător de Minuni, dar în același timp Se numește în mod semnificativ Fiul Omului. Acest titlu semnifică simultan atât simplul om (Ezechiel 2:1), cât și Mântuitorul promis, Mesia (Daniel 7:12:14).

Acest lucru se datorează faptului că mulți, chiar și profeții, credeau că Mesia va fi un rege sau războinic pământesc. Și abia când ucenicii au înțeles că Isus nu dorea putere pământească (Ioan 6:5), când a devenit un Străin persecutat (Matei 8:20), nu le-a mai ascuns statutul Său de Mesia (Efeseni 6:13-21). Dar, în același timp, Isus le-a anunțat apostolilor că nu puterea lumească Îl aștepta, ci suferința și moartea. El s-a numit direct Mesia cu doar câteva ore înainte de Golgota, în fața Sinedriului (Marcu 14:61-62). Dar dacă Isus s-a numit Mântuitorul-Mesia nu în sensul pe care mulțimea l-a atribuit acestui concept, atunci ce a spus El despre Sine? El s-a numit Fiul Tatălui Ceresc.

47. Ce înseamnă Fiul lui Dumnezeu? De ce „Simbolul” Îl numește pe Hristos Domn?

a) În Vechiul Testament, îngerii, profeții și regii erau numiți „Fii ai lui Dumnezeu” (2 Samuel 7:14; Iov 1:6; Psalmul 28:1). Acest titlu era aplicat lui Mesia, urmașul lui David (Psalmul 109).

b) În limbajul Bibliei, conceptul de „fiu” înseamnă participare la ceva („Fiul profeților”, „Fiul adevărului”, „Fiul omului”, „Fiul binecuvântării”, „Fiul pierzării” etc.). Prin urmare, numindu-Se Fiul Tatălui Ceresc, Isus a înțeles participarea Sa la natura divină. El este mai presus de toți profeții (Prov. Marcu 12:1-2). Relația Sa cu Tatăl este incomparabilă cu orice (Matei 11:25-30). El este una cu Dumnezeu (Ioan 14:6-10).

c) Această mărturie, confirmată de misterul Învierii și de experiența nenumăraților ucenici ai lui Isus, începând cu apostolii, este izvorul credinței Bisericii că în Isus din Nazaret Însuși Dumnezeu a fost revelat lumii (Evrei 1:1-6).

Isus Hristos i-a aprobat pe ucenicii care L-au numit Domn (Ioan 13:13). Acest cuvânt (greacă: Kyrios, aramaică: Maran) nu înseamnă doar Stăpân, Domn, ci și Dumnezeu.

Nota:

1) Crezând în mărturia lui Hristos, un creștin poate crede și în mărturia altor fondatori ai religiilor lumii, deoarece:

a) Buddha a învățat că a atins iluminarea și a găsit o modalitate de a se elibera de toate dorințele pământești;

b) Confucius a propovăduit despre Principiul Suprem, de neînțeles pentru om, ale cărui legi în viața pământească trebuie implementate prin umanitate;

c) Învățătorii hinduși spun că lumea materială se bazează pe lumea Spiritului;

d) Mahomed s-a proclamat un mesager chemat să propovăduiască despre unicul Dumnezeu. Pe fondul acestor mărturii, mărturia lui Hristos despre sine rămâne irepetabilă și unică.

2) Numărul religiilor lumii (conform datelor ONU pentru 1974): confucianiști (împreună cu taoiștii) - 450 de milioane de oameni; hinduși - 500 de milioane de oameni; budiști - 550 de milioane de oameni; musulmani - 600 de milioane de oameni; creștini - 1200 de milioane de oameni (ateii reprezintă aproximativ 15% din populația lumii).

48. De ce este Hristos numit „născut” și „de o ființă” cu Tatăl?

Dacă natura umană este creată de Dumnezeu, atunci natura divină a lui Hristos este „născută” direct din Dumnezeu. Prin urmare, Divinul din El aparține esenței celei mai înalte (unicul Creator).

49. De ce este Fiul lui Dumnezeu numit „Singurul Născut”, existând „înainte de toate veacurile”?

Dumnezeu, în cea mai înaltă taină a Sa, este Tatăl tuturor; dar când El acționează în creație, se revelează o altă Persoană a lui Dumnezeu: Dumnezeu Actul, Dumnezeu Fapta sau, așa cum Îl numește Evanghelistul Ioan, Dumnezeu Cuvântul (în greacă: Logos). În Vechiul Testament, puterea creatoare și auto-revelatoare a lui Dumnezeu este numită „Cuvânt” (Psalmul 32:6). Această „a doua Persoană” a Sa este unicul Cuvânt divin, prin Care „toate lucrurile au început să fie” (Ioan 1:1-3). Este „născută” din Tatăl veșnic, adică în afara timpului, în afara ființei create, în viața ascunsă intra-divină.

50. Ce înseamnă cuvintele „Lumină din Lumină, Dumnezeu Adevărat din Dumnezeu Adevărat”?

Această comparație clară explică taina unității Tatălui și a Fiului și, în același timp, diferența dintre ei. Așa cum un foc aprins de o torță din alta este același foc, așa cum lumina care emană de la soare este o parte din luminatorul însuși, tot așa Cuvântul lui Dumnezeu, emanând de la Tatăl, păstrează pe deplin plinătatea firii divine (Ioan 1:9-11).

51. Ce înseamnă mântuirea?

1) Mântuirea este scopul universului. Înseamnă introducerea creaturii în viața divină superioară. Se realizează fără a aboli libertatea umană. Omul însuși trebuie să realizeze beneficiul unității cu Creatorul și să accepte voința Lui. Prin urmare, mântuirea este un proces lung (conform standardelor pământești).

2) Nevoia de mântuire decurge din viziunea biblică, conform căreia natura și omul, contrar voinței Creatorului, se află în puterea „deșertăciunii” (adică a morții și a păcatului). Creația „gemește și se chinuie” din cauza „celui care a supus-o” (Romani 8:20, 22). Acest „supunător” este de obicei înțeles ca fiind forțele spirituale create care s-au despărțit de bunăvoie de Creator (Satan). În Biblie, el este adesea descris ca monstrul Haosului, care perturbă armonia lumii (Isaia 27:1). Omul, ca o creatură creată „după chipul și asemănarea lui Dumnezeu” (Geneza 1:27), a fost chemat să readucă natura pe calea prevăzută pentru ea de Creator (Romani 8:19-21). Însă omul însuși a încălcat voia lui Dumnezeu, ascultând de Șarpe (una dintre imaginile „dușmanului lui Dumnezeu”, Satana (Gen. 3:1). Din cauza aceasta (păcatul originar), păcatul încă domnește printre

oameni, și odată cu el - moartea (Romani 3:23; 5:12). De-a lungul istoriei, Gândul și Revelația lui Dumnezeu l-au protejat pe om de distrugerea completă, iar odată cu venirea lui Hristos, calea spre mântuire a fost deschisă lumii.

Notă: Pot fi mântuiți necreștinii? Mântuirea este un concept dinamic. Participarea la viața divină are gradațiile și etapele ei. Prin urmare, oriunde există credință și dragoste, aceasta se realizează într-o oarecare măsură. Totuși, plenitudinea mântuirii se realizează prin comuniunea cu Hristos Mântuitorul (Ioan 14:6).

52. Ce înseamnă „a coborât din cer”?

Aceasta înseamnă că Cuvântul Domnului din sfera tainei Sale ascunse s-a arătat în lumea pământească vizibilă, lucrând și trăind în persoana lui Hristos. Smerenia pământească a lui Hristos a fost necesară pentru păstrarea libertății omului, care Îl putea accepta sau respinge (Isaia 5,3).

53. Ce înseamnă „s-a întrupat” și „s-a făcut om”?

Apariția lui Hristos nu a fost o fantomă, nu doar o viziune. El nu a fost cu adevărat doar Dumnezeu, ci și un „om desăvârșit”, în carne și oase, cu suflet și voință omenească (Ioan 1:14). Conform învățăturii Sinoadelor Ecumenice, natura divină și cea umană din Isus au fost combinate antinomic* - „fără fuziune” și „inseparabil” (Faptele Sinoadelor Ecumenice, vol. 4, Faptele Apostolilor 5). De aceea, El este numit Dumnezeu-omul; în persoana Sa, Dumnezeu s-a unit cu creația Sa.

— ...

* Antinomia este recunoașterea adevărului a două teze care par contradictorii.

În Evanghelie găsim nu doar o învățătură, ci un mod de viață al unui Om care s-a dăruit în întregime voinței Tatălui. În acest fel, revelația a căpătat un caracter viu, concret. „Dumnezeu s-a făcut om pentru ca noi să ne putem îndumnezei” (Sfântul Atanasie).

Subiectul 9

DUMNEZEU-OM

(continuare)

54. De ce s-a născut Hristos din Fecioară?

Alegerea Femeii care era destinată să devină Mama lui Mesia nu putea fi întâmplătoare. Ea era reprezentanta cea mai perfectă a rasei umane, care se dăruise în întregime lui Dumnezeu. Prin urmare, nu putea aparține nimănui, nici măcar soțului ei, și de aceea Copilul Ei se naște sub influența puterii creatoare a Duhului lui Dumnezeu (Luca 1:34-35; vezi 61).

55. Ce înseamnă că Hristos a murit „pentru noi”? De ce este numită moartea Lui Jertfă?

Hristos S-a dat pe Sine pentru „răscumpărarea” oamenilor (Matei 20:28). „Răscumpărarea” înseamnă răscumpărare sau dobândire pentru sine. Devenind om, Dumnezeu Se unește cu oamenii. El parcurge calea vieții omenești și împărtășește soarta tuturor celor prigoniți pentru dreptate (Isaia 53), chiar până la moarte. Scopul jertfelor antice era unirea cu Divinitatea. În persoana lui Hristos, Dumnezeu Însuși realizează această unire. Dar într-o lume decăzută, Întruparea duce la Golgota, deoarece răul lumii se ridică împotriva Adevărului (Evrei 12:2).

56. De ce este menționat Pilat în Simbol?

Această referință servește ca dată cronologică (din cauza imperfecțiunii calendarelor antice, data exactă a Răstignirii nu a fost stabilită: probabil în jurul anului 30 d.Hr.; Pilat a domnit între anii 27 și 37 d.Hr.). Prin această indicație, „Simbolul” subliniază faptul că evenimentele evanghelice nu au avut loc „în afara timpului și spațiului”, ci într-un moment istoric specific.

57. Cum s-a încheiat viața pământească a lui Hristos?

S-a încheiat cu victoria Sa asupra morții. Puterea lui Dumnezeu, conținută în El (Faptele Apostolilor 3:15), și puterea omului eliberat de păcat (Faptele Apostolilor 2:2) au triumfat asupra decăderii și a morții. Moartea, conform Bibliei, este rezultatul unor forțe care acționează în lume contrar voinței Creatorului. Învingând moartea, Hristos mărturisește:

— despre triumful final al lui Dumnezeu;

— despre distrugerea viitoare a morții;

— despre invincibilitatea luminii și a adevărului (Ioan 12:31; 1 Corinteni 15:3–28; 11–17).

58. De ce se spune că Hristos a înviat „conform Scripturilor”?

Profeții au spus că odată cu venirea Împărăției mesianice, răul și moartea vor fi zdrobite (Isaia 11:1-9; 27:1). Învierea lui Hristos a marcat începutul acestei victorii.

59. Ce înseamnă a fi „înălțat la dreapta Tatălui”?

În zilele vieții Sale pământești, Hristos a fost legat de granițele spațiului și timpului. După ce a învins moartea, El, ca Dumnezeu-om, a primit „toată puterea în cer și pe pământ” (Matei 28:18). De acum înainte, El rămâne și acționează în întreaga lume și în omenire (Matei 28:20). Prin urmare, se poate spune că El este „acolo” unde este Tatăl, adică are omniprezența lui Dumnezeu.

60. Ce este Judecata de Apoi?

Conform Bibliei, fiecare ciocnire a neadevărului uman cu adevărul lui Dumnezeu este o „judecată” a lumii (Ioan 12:31). Însă Judecata de Apoi, după ce a curățit lumea de rău, va deveni granița dintre lumea veche și noua etapă a existenței, care este Împărăția lui Dumnezeu. Lumea se pregătește treptat pentru Judecata de Apoi (vezi pilda din Marcu 4:25-29). Dar, din moment ce Judecata lui Dumnezeu îi prinde pe toți într-un moment decisiv al vieții lor, fiecare trebuie să fie pregătit să „Îl întâlnească pe Domnul” (pildele din Matei 24:42-51).

Notă: Conceptul de „chin veșnic” (Matei 25:46) nu poate fi asociat cu infinitatea în timp. Această stare de rezistență finală și extremă față de Dumnezeu din Apocalipsa 20:14 este numită „moartea a doua”, adică definitivă. Potrivit multor teologi, aceasta înseamnă o respingere a vieții, a existenței pe care Dumnezeu o acordă și plecarea în neființă, în neant.

Subiectul 10

DUHUL LUI DUMNEZEU. BISERICA.

61. Ce este Duhul lui Dumnezeu?

1) În Vechiul Testament, Dumnezeu este revelat ca Tatăl Ascuns și Insondabil: în Noul Testament - ca Fiu-Cuvânt, creându-se și revelându-se oamenilor și dezvăluindu-se în persoana lui Hristos (această ipostază sau Față a lui Dumnezeu este numită și înțelepciune), precum și ca Duh. Duhul în frazeologia biblică înseamnă tărie, putere, forță dătătoare de viață. El acționează în natură (deja creată: Psalmul 32.6; 103.30) și în umanitate (prin văl: Ezechiel 11.24). Ne închinăm înaintea Lui și Îl slăvim ca Domn (Dumnezeu), căci duhul nu este doar o proprietate a lui Dumnezeu, ci El Însuși. Duhul lui Dumnezeu este numit „a treia ipostază a Dumnezeirii”. De aici și conceptul de Dumnezeire Treimică sau

Sfânta Treime. Toate cele trei ipostaze aparțin unei singure naturi (esențe) divine.

2) Duhul lui Dumnezeu este activ în Biserică (vezi 62). El este trimis de Hristos de la Tatăl (Ioan 14:16-17; 20:22). El i-a îndemnat pe primii ucenici să predice Evanghelia (Faptele Apostolilor 1:4, 5; 2:1-13). Duhul lui Dumnezeu dăruiește credință (Galateni 4:6), dragoste frățească (Faptele Apostolilor 2:42) și îi călăuzește pe evangheliști (Faptele Apostolilor 13:2:4; 16:16). Din Duhul lui Dumnezeu, în Biserică se nasc daruri speciale: darul vindecării (1 Corinteni 12:8), înțelepciunea (Faptele Apostolilor 6:8-10) și rugăciunea „în limbi" (1 Corinteni 12:29-30). După cum pomul este cunoscut după rodul său (Matei 7:16-18), tot așa adevărata acțiune a Duhului lui Dumnezeu este testată după roadele sale.

Notă. Rugăciunea în limbi este o laudă inspirată, care, datorită intensității sale, depășește limitele vorbirii coerente, transformându-se într-un fel de „gloată". Această manifestare a extazului spiritual era rară în Biserica antică (1 Corinteni 12:30) și chiar și atunci era întâmpinată cu reținere (1 Corinteni 14:23). Mai târziu a dispărut peste tot. A fost reînviată doar în comunitățile penticostale (una dintre mișcările protestante).

62. Ce este Biserica? De ce „credem" în Biserică?

Cuvântul „Biserică" provine din grecescul „kyriakon", Casa Domnului. În sens vizibil, pământesc, Biserica este o comunitate sau o frăție de credincioși și, prin urmare, casa în care se întrunește se numește biserică. Biserica Vechiului Testament, conform condițiilor vremii (vezi 15, nota), s-a dezvoltat într-un cadru național. Biserica, sau Comunitatea Noului Testament, Biserica lui Hristos, este succesoarea ei: este noul popor al lui Dumnezeu, care include deja oameni din toate rasele care cred în Isus Hristos ca Mântuitor. Într-un sens spiritual, Biserica este nucleul noii umanități; trupul lui Hristos (Romani 12:5; Corinteni 10:17). Acest aspect al Bisericii este cunoscut prin credință.

Notă: Ca orice comunitate de oameni, Biserica, de-a lungul istoriei, își creează propriile principii practice, canoane și instituții, care se pot schimba, pot dispărea și pot reapărea (vezi „economie" în secțiunile 5 și 6). Ceea ce rămâne neschimbat în Biserică este:

— prezența în ea a lui Hristos (Matei 28:20), care este Capul ei (Efeseni 1:22–23);

— prezența lui Hristos în Cina Euharistică (Ioan 6:1-15 și Corinteni 23-28);

— spiritul iubirii, libertății și fraternității (Matei 20:25-27; 28:8-12; I Tesaloniceni 5:14-15);

— duhul rugăciunii și al bucuriei (1 Tesaloniceni 5:16–18);

— absența setei de putere (Matei 23:8–12).

Cuvântul bisericesc „tată” are semnificația iubirii, grijii și slujirii părintești (1 Corinteni 4:15); Hristos l-a folosit în sensul de stăpânire și înălțare.

Subiectul 11

BISERICĂ

(continuare)

63. De ce este Biserica numită „Una”?

Hristos nu a întemeiat „biserici”, ci „Biserica”. Aceasta este chemată să fie „o singură turmă” cu „un singur Păstor” Domnul (Ioan 10:16). Prin urmare, comunitățile individuale sunt părți ale singurei Biserici. Despre divizarea creștinilor, vezi 65.

64. De ce este Biserica numită „Sfântă”?

În limbajul Bibliei, aceasta înseamnă că Ea este dedicată lui Dumnezeu ca parte și proprietate a Lui, că misiunea Ei este să-I slujească și să împlinească voia Lui (1 Petru 2:9). Când membrii Bisericii se îndepărtează de această chemare și scop, ei cad automat din unitatea spirituală cu Biserica.

Notă: Amintindu-și de dedicarea lor față de Dumnezeu, primii creștini se numeau „sfinți” (2 Corinteni 13:12; Coloseni 3:12). Mai târziu, în Biserică, oamenii ale căror vieți au fost realizarea idealului Evangheliei au început să fie numiți sfinți. Venerarea lor pe scară largă a apărut în lumea creștină. Rugăciunea adresată sfinților este un semn de legătură spirituală cu ei și un semn al unității Bisericii (celor vii și celor plecați). Biserica crede că, spre deosebire de alți oameni, sfinților li se dă oportunitatea de a participa în mod invizibil la viața lumii chiar și după moartea lor. În vremurile străvechi, canonizarea oamenilor ca sfinți se producea adesea spontan. Din această cauză, numele legendare ajungeau adesea în calendar. Abia în secolele XI-XII, Biserica Apuseană a început să dezvolte reguli stricte de canonizare, care au fost stabilite în cele din urmă în timpurile moderne (în secolul XX, calendarul roman a păstrat ca sfinți în general venerați doar pe cei despre care existau suficiente informații și a căror

canonizare era justificată). Biserica Ortodoxă de Răsărit nu a dezvoltat încă principii clare de canonizare. A fost realizată de patriarhi, episcopi, sinoade, țari și prin venerație populară (de exemplu, Sfântul Nil Sorsky, deși inclus în calendar, nu a fost canonizat oficial). Au existat cazuri în istorie când canonizarea a avut loc din motive politice și alte motive externe. Uneori, cultul sfinților s-a contopit cu cultul zeilor păgâni (de exemplu, Ilie Profetul a luat locul vechiului zeu al tunetului). Dar toate aceste fapte nu pot slăbi valoarea venerației sfinților ca mijlocitori pentru lume.

65. De ce se numește Biserica „Catedrală”?

Acest cuvânt slav transmite cuvântul grecesc „Kafolike”, „catolic” (latină: catolic), adică ecumenic, universal, cuprinzând toți credincioșii, indiferent de sex, națiune sau țară. Biserica a fost numită și catolică în contrast cu schismaticii, sectele izolate și ereticii care s-au separat de unitatea ei sau s-au îndepărtat de temeliile credinței evanghelice (vezi 5 g).

În legătură cu aceasta, a început să fie numită ortodoxă. Încă din secolul al XI-lea, căile creștinilor occidentali și orientali s-au separat (din motive în principal culturale și politice). Occidentul preferă să se numească ecumenic, catolic, iar răsăritul - ortodox; dar, în esență, aceste denumiri reflectă același concept. Dacă nu ești ortodox, ești eretic. Dacă nu ești catolic, ești schismatic.

Totuși, existența îndelungată a creștinilor în două curente a adâncit divergența dintre ritualuri, doctrine și reguli (vezi nota). Au apărut comunități care, în încercarea de a reînnoi Biserica, au dat naștere la noi schisme (protestantism, vechi-credincioși, secte). Cu toate acestea, încercările de apropiere a creștinilor au început încă din secolul al XII-lea, ceea ce a dus în secolul al XX-lea la munca ecumenică, adică la lupta pentru restabilirea unității pierdute.

Note: 1) Pe lângă Bisericile Romano-Catolice și Catolice Orientale, există și biserici orientale și protestante antice care și-au creat propriile structuri și principii independente. Astăzi, există aproximativ 700 de milioane de catolici, aproximativ 350 de milioane de protestanți și aproximativ 90 de milioane de ortodocși, împreună cu bisericile orientale antice.

2) Bisericile occidentale (romano-catolice) și ortodoxe (catolice orientale) diferă:

a) în structura guvernării (în Occident există un singur conducător, în Orient fiecare Biserică națională are un conducător independent, autocefal);

b) în viziunea instituției autoritare care păstrează și interpretează doctrina. În Occident, există Primul Ierarh Roman (Papa), colegii de episcopi și sinoade; în

Orient, doar Sinoade (cu toate acestea, în Orient, sinoadele generale nu au mai fost convocate de mai bine de o mie de ani);

c) în textul „Simbolului Credinței”. În latină, după cuvintele „care este din Tatăl...” este plasat „și din Fiul”. Totuși, sfinții și teologii răsăriteni credeau că această adăugare putea fi înțeleasă în conformitate cu Evanghelia (Ioan 20, 22);

d) în Occident s-a dezvoltat o doctrină a purgatoriului, o stare postumă tranzitorie a omului. Cu toate acestea, în Orient există și un concept de „încercări”, apropiat de conceptul de purgatoriu.

Diferențele rămase nu țin de sfera dogmatică, ci de domeniul „economiei” (vezi 6). De exemplu, în Occident, cultul se desfășoară în limbi naționale, în timp ce în Orient se folosesc limbi străvechi (slava bisericească, greaca veche).

66. De ce este Biserica numită „apostolică”7

a) Hristos a transferat autoritatea spirituală a slujirii în cadrul acesteia apostolilor (Matei 18:18; Luca 20:22-23), iar apostolii succesorilor lor, aceasta însă nu ar trebui să însemne că, de fapt, fiecare linie de succesiune ierarhică bisericească se întoarce la apostolii înșiși. Apostolii au pus doar temelia unei slujiri speciale în Biserică, adică slujirea cu cuvântul, slujirea în Euharistie și în conducerea comunităților. Aceste slujiri speciale au apărut în epoca creștină timpurie în legătură cu necesitatea unei diviziuni a muncii în Biserică, ca într-un organism viu, unde fiecare membru își îndeplinește propriile funcții (1 Corinteni 12:4-12; 12:27). Încă din primele secole, pot fi urmărite linii neîntrerupte de succesiune ierarhică, care sunt păstrate cu strictețe până în zilele noastre în rândul ortodocșilor, catolicilor și în bisericile răsăritene antice;

b) Biserica este chemată să proclame neîncetat Evanghelia lumii, așa cum au făcut apostolii (cuvântul grecesc „apostol” în limba rusă înseamnă „mesager”) (Matei 28:19; Marcu 16:15; Ioan 20:7);

c) Fiind purtător al succesiunii apostolice a tradiției, conducerea Bisericii devine simultan purtător al autorității doctrinare, prin care credința personală a unui creștin se unește cu credința întregii Biserici. Această autoritate nu este externă, impusă, mecanică, ci este acceptată în actul de credință liberă și încredere a unei persoane în Biserică. Trebuie menționat că tradiția ortodoxă nu limitează purtătorii autorității la ierarhie, ci crede că însuși corpul Bisericii, „poporul lui Dumnezeu”, păstrează Tradiția Bisericii. Cu toate acestea, chestiunea căilor specifice ale acestei autorități doctrinare „întregii Biserici” rămâne nedezvoltată în teologie.

67. Ce este botezul și de ce este „unul”?

Botezul este acceptarea unei persoane în Biserică prin credința sa (Marcu 16:16) sau (dacă este copil) prin credința părinților săi. Este o naștere din nou în Dumnezeu (Ioan 3:3). Și așa cum nașterea fizică este unică, tot așa botezul se săvârșește unei persoane o singură dată (Efeseni 4:5). Hristos a ales APA pentru botez, deoarece aceasta a fost considerată mult timp un simbol al purificării.

Nota:

a) Botezul este săvârșit de întreaga Biserică prin mâinile preotului. Același lucru este valabil și pentru celelalte sacramente ale Bisericii.

b) Sacramentele sunt riturile sacre ale Bisericii care semnifică prezența reală a lui Hristos în ea. Ele sunt însoțite de rugăciunea credincioșilor, care invocă Duhul lui Dumnezeu. Dintre aceste rituri sacre, au fost alese 7 (simbolul biblic al plinătății) ca fiind cele mai importante. Pe lângă sacramente:

1) BOTEZUL

2) EHUHARISTIA (vezi mai jos - D)

3) UNGEREA (vezi mai jos - 4)

- Asta:

4) PREOȚIA, sau Hirotonia, este transferul de către Biserică a puterilor spirituale pentru slujire și săvârșirea sacramentelor (Matei 10:40; Luca 10:16; Ioan 20:21-23; 2 Corinteni 11:28-29). Ritul sacramentului este punerea mâinilor (1 Timotei 4:14). Încă din primele secole ale Bisericii, au fost stabilite trei grade de preoție: episcop, preot, diacon. Primul săvârșește toate cele șapte sacramente, al doilea - toate, cu excepția Hirotoniei; diaconul doar asistă la săvârșirea sacramentelor. Patriarh, mitropolit, arhiepiscop - diverse tipuri de slujbă episcopală.

5) POCĂINȚA, sau Spovedania, este împăcarea unui păcătos cu Dumnezeu prin mărturisirea și iertarea păcatelor (Matei 18:18; Ioan 20:23).

6) CĂSĂTORIA este sacramentul sfințirii iubirii conjugale și a vieții de familie (Gen. 2:24; Marcu 19:5-6).

7) UNGEREA UNTELELULUI, sau Ungerea (sacramentul Untdelemnului) - se săvârșește asupra bolnavilor pentru vindecarea trupului și sufletului lor (Marcu 6:13; Iacov 5:14-15).

c) Ritul sacramentului Botezului constă în: 1) pocăință, 2) ritul catehumenatului, 3) Botezul în sine, 4) Mirungere, 5) Împărtășania Sfintelor Taine.

1) Este mai bine să te pregătești pentru pocăință, sau pentru mărturisirea preliminară, pentru întreaga ta viață, folosind întrebările date în „Memo".

2) Anunțul constă în:

— rugăciunile preotului (dedicatorii, „incantatoriu", care vorbesc despre triumful lui Dumnezeu asupra forțelor întunericului);

— o triplă întrebare adresată catehumenilor: „Îl tăgăduiți pe Satana și toate lucrările lui?..." și răspunsul catehumenului: „Neg";

— o triplă întrebare: „Ești unit cu Hristos?" (adică ești gata să te unești cu Hristos prin Botez)? și răspunsul: „Sunt unit";

— întrebarea: „Și crezi în El?" și răspunsul: „Eu cred în El ca Rege și Dumnezeu";

— recitarea „Simbolului credinței" de către catehumeni;

— chemarea preotului: „Și închinați-vă Lui și Sfântului Duh, Treimii de o ființă și nedespărțite";

— și ultima rugăciune a preotului.

3) Botezul include:

— Marea Litanie (cerere de rugăciune);

— binecuvântarea apei;

- ungerea cu Untdelemn ca semn al sfințirii trupului;

- botezul cu apă;

— așezarea crucii și îmbrăcarea hainelor albe.

4) Mirungerea este un semn al „preoției darnice" a credincioșilor (1 Petru 2:9), adică dedicarea unei persoane de a-L sluji pe Hristos. În această taină, Biserica cere ca harul Duhului Sfânt să fie trimis peste cei nou botezați (Ioan 15:26; Faptele Apostolilor 10:44; 19:1-7). Mirungerea se săvârșește cu mir, un untdelemn parfumat, care este preparat de către capul Bisericii (Patriarhul).

— Urmează procesiunea în jurul cristelniței, citirea Apostolului și a Evangheliei, îndepărtarea rămășițelor de mir cu un burete și tăierea părului ca semn al începutului drumului creștin.

d) Conform tradiției ortodoxe, botezul săvârșit într-o credință neortodoxă este considerat valid și nu se repetă. La nevoie, sacramentul poate fi săvârșit nu numai de către un episcop sau preot, ci și de către un diacon sau laic. În absența apei, este suficientă zăpada sau nisipul.

FORMULĂ DE BOTEZ (pentru astfel de circumstanțe extraordinare): „Robul lui Dumnezeu (nume) este botezat în numele Tatălui, Amin, și al Fiului, Amin, și al Sfântului Duh, Amin."

d) Împărtășania Sfintelor Taine este participarea la Cina cea de Taină, poruncită de Mântuitorul (Luca 22:17-19). În vremurile străvechi, ritul Legământului era pecetluit cu sângele unui animal jertfit, deoarece sângele era un simbol al vieții, asupra căreia numai Dumnezeu avea putere. Jertfa semnifica unirea cu Dumnezeu. În Noul Testament, această unire era pecetluită cu Sângele de pe Golgota. „Carne și Sânge" în Biblie înseamnă omul însuși (Matei 16:17). Carnea și Sângele sacramentului semnifică prezența reală a lui Hristos Însuși în ea. Unirea Sa mistică cu credincioșii și unirea lor într-un singur Trup al lui Hristos (Biserica).

Subiectul 12

ÎNVIEREA ȘI VIAȚA SECOLULUI VIITOR

68. Conceptul că spiritul uman nu se dezintegrează odată cu moartea trupului este inerent tuturor religiilor. Dintre toate ființele vii, doar omul tânjește după nemurire. Chiar și ateismul încearcă să creeze un surogat pentru aceasta sub forma „nemuririi în faptele și memoria urmașilor". Însăși proprietățile spiritului uman, imateriale și extraspațiale prin natura lor, sugerează ideea insensibilității sale față de legea materială a decăderii. Forma mitică a doctrinei vieții de apoi a fost deja înlocuită de una filosofică printre înțelepții antici. De atunci, ideea nemuririi a fost susținută și dezvoltată de marea majoritate a gânditorilor de-a lungul istoriei filosofiei.

69. Biblia nu ne învață doar despre nemurirea spiritului, ci și despre învierea viitoare (Daniel 12:2-3; Ioan 11:24-26; Apocalipsa 20:12-13). Creat ca o ființă care conectează două planuri de existență (spiritual și fizic), omul în lumea transformată nu va rămâne doar un spirit. El va dobândi o carne iluminată, similară cu carnea lui Isus cel înviat (1 Tesaloniceni 13:1-17; Luca 24:36-43; 1 Corinteni 15:22-26; 42-44; 51-55).

70. Înainte de venirea acestei domnii a armoniei mondiale, ÎMPĂRĂȚIA LUI DUMNEZEU, forțele care se opun lui Dumnezeu încă domnesc în lume. Un creștin nu ar trebui să ghicească despre vremurile și datele când Împărăția lui Dumnezeu va veni „cu putere”; chiar și Isus, în timpul umilinței Sale pământești, a ascuns acest lucru de Sine Însuși (Matei 24:14; Luca 13:21). Totuși, atât judecata lui Dumnezeu (vezi 60), cât și Împărăția lui Dumnezeu nu sunt doar mistere ale viitorului. Ele sunt deja prezente aici, în viețile noastre, anticipând noua lume transformată (Matei 12:28; Luca 9:27; 16:21).

NOTĂ GENERALĂ: După catehism, este recomandabil să ascultați întrebările catehumenilor și, dacă este posibil, să răspundeți la ele, precum și să verificați cu tact (folosind întrebările din care sunt construite subiectele) în ce măsură au stăpânit principiile de bază ale doctrinei. Se recomandă ca cele mai importante citate din Scriptură să fie scrise de ei (acasă sau în timpul studiului) și învățate pe de rost.

După ritul catehumenatului, apoi sacramentul Botezului și prima Împărtășanie, cei nou botezați ar trebui introduși în serviciul divin (conform cărții „Sacrament, Cuvânt și Imagine”).

La sărbătorirea Postului Mare

Postul Mare ne este special oferit de Biserică pentru a ne putea aduna, concentra și pregăti pentru sărbătorile de Paște. În timpul Postului Mare trebuie să încercăm să recuperăm timpul pierdut, să completăm golurile din viața noastră spirituală, care a suferit atât de mult din cauza necazurilor vieții, a neatenției, a lenei și așa mai departe. Tot ce este spus mai jos poate fi găsit în cărți despre viața spirituală, iată doar câteva sfaturi despre cum să petrecem Postul Mare.

REGULI GENERALE

1. Abținerea de la carne este obligatorie. În ceea ce privește alte aspecte, trebuie să se discute cu duhovnicul din Biserică. În plus, este bine să alegem un lucru lumesc și să renunțăm la el în aceste zile, menținând abținerea până la Paște.

2. În timpul Postului Mare trebuie să citești toate cele patru Evanghelii.

3. Renunțați la toate întâlnirile, aventurile inutile - tot ceea ce vă distrage atenția. Odihna, desigur, nu se anulează, dar tipurile ei ar trebui alese astfel încât să nu tulbure liniștea sufletească (de exemplu, plimbări, excursii în oraș).

4. Citește zilnic rugăciunea lui Efrem Sirianul, de preferință meditativ, adică concentrându-ți gândurile asupra cuvintelor. Trebuie să reflectezi asupra unei mici părți (de exemplu: „Doamne, Stăpânul vieții mele” - temă: Hristos ca alfa și omega vieții, sensul ei este iubire și scop. Simte asta, măcar pentru o scurtă clipă).

5. Pe lângă rugăciunea Sfântului Efrem, dedicați zilnic 10 minute (acesta este minimul, dar în general este de dorit o jumătate de oră) - cinci minute dimineața și cinci minute seara - reflecției rugătoare. Principalul lucru este să nu pierdeți nicio zi din Postul Mare. Se recomandă alegerea unui loc confortabil, a unei poziții corporale confortabile, dar dacă acest lucru este imposibil, nu vă retrageți. Puteți medita și în mers, și la serviciu, și seara când toată lumea doarme, iar dimineața - într-un cuvânt, adaptați-vă circumstanțelor. Este foarte important ca nimic să nu „apese”, să nu vă îngrijoreze nevoia de a face urgent ceva, să nu vă apese prea mult oboseala. Înainte de a începe să meditați, trebuie să vă faceți semnul crucii (dacă acest lucru se întâmplă acasă) sau să chemați mental numele lui Dumnezeu. Forțați-vă să vă detașați de griji (cel mai dificil). Cu un efort de voință puneți-vă înaintea feței lui Dumnezeu, realizați că, oriunde ne-am afla, suntem întotdeauna cu El și înaintea Lui. După aceasta, ne îndreptăm privirea spre icoană sau cruce (dacă nu suntem acasă, închidem ochii pe jumătate și evocăm imaginea crucii). Întregul corp trebuie să ajungă la o stare de repaus, respirația nu trebuie să fie rapidă, nu sunt necesare mișcări (cu excepția semnului crucii). După aceasta, rostim mental o frază dintr-o rugăciune sau Evanghelie (este posibilă dintr-o litanie, acatist, liturghie - la alegere) și încercăm să o păstrăm în conștiință cât mai mult timp posibil, gândindu-ne la ea, cufundându-ne în adâncuri, simțind legătura ei multifațetată cu viața noastră. La început, acest lucru va fi dificil. Abia în a treia săptămână lucrurile se vor îmbunătăți. Dar nu vă retrageți. Și așa în fiecare zi, pe tot parcursul Postului Mare, cinci minute dimineața și seara. În cazuri extreme, ora poate fi schimbată, dar este mai bine să alegeți aceeași. Nu este nevoie să vă supărați și să vă surprindeți, să vă surprindeți distrați, incapacitatea de a vă concentra: este util să vă considerați un student începător, începând reflecțiile de rugăciune pentru prima dată. Este bine să faceți o listă de cuvinte de rugăciune pentru reflecție pentru săptămână în avans. Este necesar să încerci să revii la subiectul reflecției în momentele tale libere din timpul zilei, ca și cum te-ai pregăti pentru o întâlnire. Principala condiție a succesului este instaurarea liniștii interioare. Acesta este cel mai dificil lucru în epoca noastră zgomotoasă.

6. După cinci minute de reflecție, trebuie să stai sau să stai pur și simplu în tăcere și concentrare, ca și cum ai asculta tăcerea, iar apoi, cu această tăcere în inimă, să te apuci de treabă, încercând să-i menții „sunetul” cât mai mult timp posibil.

7. Este obligatoriu să participi la Liturghie în toate duminicile din Postul Mare, fără a întârzia la slujbă. Înainte de slujbă, în timpul orelor, este bine să citești rugăciunea:

„Cred, Doamne, dar Tu îmi întărești credința. Am încredere, Doamne, dar Tu îmi întărești nădejdea. Te-am iubit, Doamne, dar Tu îmi purifici dragostea și o aprinzi. Sunt întristat, Doamne, dar Tu îmi dăruiești să-mi înmulțesc pocăința. Te cinstesc, Creatorul meu, suspin pentru Tine, Te chem. Călăuzește-mă cu înțelepciunea Ta, protejează-mă și întărește-mă. Îți încredințez gândurile mele, Dumnezeul meu, ca să vină de la Tine. Fie ca faptele mele să fie după voia Ta. Luminează-mi mintea, întărește-mi voința, curăță-mi trupul, sfințește-mi sufletul. Fie ca să-mi văd păcatele, să nu mă las sedus de mândrie, ajută-mă să biruiesc ispitele. Fie ca să Te slăvesc în toate zilele vieții mele pe care mi le-ai dat. Amin."

Frecvența împărtășaniei se stabilește împreună cu părintele duhovnic, dar este necesară pregătirea din timp pentru împărtășania generală din Joia Mare, ziua Cinei Cea de Taină.

8. În zilele Postului Mare, intensificați în mod special rugăciunea pentru ceilalți. Nu ratați nicio ocazie când cineva este bolnav, descurajat sau se află în greutăți - trebuie să vă rugați imediat pentru el, pe cât aveți puterea și timpul.

9. Faceți o listă cu sfinții deosebit de veneați și iubiți și, în timpul Postului Mare, apelați la ei mai des ca la ajutoare și prieteni, ca și cum ar fi în viață, aprindeți lumânări pentru ei și rugați-vă în fața icoanelor lor.

10. Trebuie să fim atenți la dezechilibre: suișuri și coborâșuri. Acest lucru va fi contracarat printr-o adâncire calmă și sistematică în reflecții pline de rugăciune. Ar trebui să ne ridicăm în timpul momentelor de extaz spiritual excesiv, amintindu-ne cât de des nu spiritul participă la el, ci pasiunea. Acest lucru va ajuta la protejarea de eșecuri.

SĂPTĂMÂNI DE POST

PRIMA SĂPTĂMÂNĂ

În prima săptămână vom desfășura următorul ciclu de reflecții pline de rugăciune:

1. ZIUA ECLEZIASTULUI.

O reflecție asupra deșertăciunii a tot ceea ce este pământesc. Un om aflat în culmea gloriei a realizat multe, dar moare ca toți ceilalți, uneori mai greu. La ce a

fost folosită toată această poveste? Unii au călcat peste cadavre, alții și-au ucis sufletele și, în final, nimic. Să citim „Care este dulceața vieții...” la slujba de înmormântare. Onoare, iubire, glorie, sănătate - cum toate acestea (fără viață spirituală) sunt nesemnificative și goale. Totul cade ca o cascadă în moarte. Totul poartă pecetea imperfecțiunii. Tot ceea ce alergăm și de care ne agățăm este fum și praf. Totul este un nonsens și un nonsens teribil, de rău augur.

2. „DIN ADÂNCURI AM EVADAT” (Psalmul 129).

Cât de mult am slujit acestor idoli, câte iluzii și vanitate în această viață. Cât de pasional îmi dedic inima lucrurilor de care nu mă pot agăța. Și iată răsplata: deznădejde, disperare, goliciune. Nu mi-am dat socoteală pentru ambiția, vanitatea, vanitatea mea și acum văd ce motive josnice m-au mișcat, cât de adânc m-am scufundat în groapă. Sunt neputincios să fac nimic cu mine însumi. Sunt condamnat deja în viață să fiu în iad, în sclavia elementelor cărnii și a mândriei. Sunt o nimica toată. Și aceasta nu este „o umilință mai rea decât mândria”, ci o privire sinceră asupra mea. Să ne amintim câteva dintre visele noastre care vorbesc despre dorințele sălbatice ascunse în noi, la care închidem ochii. Nu ne putem controla elementul.

3. VEȘTI BUNE.

Dar există o cale de ieșire și există mântuire, ea îmi este deschisă dacă mă întorc din nou la Hristos... El Însuși este Vestea noastră Bună. El S-a născut pentru mine, ca să pot trăi și să fiu vindecat. El m-a învățat. El L-a descoperit pe Dumnezeu în Sine pentru mine. Dumnezeu Mântuitorul. Numai cu ajutorul Lui mă pot ridica în picioare.

4. VINDECARE.

Hristos dăruiește vindecare prin moartea Sa. Crucea și Sângele Lui au fost pentru mine, pentru noi toți care nu putem găsi calea cea dreaptă, deși o vedem. El ne-a arătat Calea (Predica de pe Munte), Adevărul (Dumnezeu vine să ne întâmpine) și Viața (viața cu El).

5. ZIUA RECUNOȘTINȚEI.

Treptat, prind viață. Îi mulțumesc nesfârșit pentru că m-a întins. Și acum nu există sfârșit al recunoștinței mele pentru tot: pentru viață, pentru bucurie, pentru încercări, pentru oameni, pentru lume, pentru fiecare lucru mic - totul este de la El. Deschid ușile casei, așteptând ca El să intre sub acoperișul sufletului meu.

b. TESTUL CONȘTIINȚEI.

Dar trebuie să-mi pregătesc casa, să o examinez, așteptând venirea Domnului. Iau în mână candela poruncilor Sale și luminez colțurile întunecate. Praf, murdărie, gunoi sunt peste tot: cu cât luminez mai mult, cu atât imaginea devine mai sumbră. Dar nu voi dispera, voi începe curățenia răbdătoare. Îmi voi examina conștiința conform celor Zece Porunci, conform Predicii de pe Munte, cu consecvență și fără grabă. Aceasta este pregătirea mea pentru spovedanie. Duminica sunt mulți oameni în biserică, așa că spovedania va fi generală. Prin urmare, este necesar să se gândească totul dinainte, astfel încât în Biserică să se poată aduce doar pocăință generală.

7. ÎMPĂRTĂȘANIE.

Zi de mulțumire specială. Facem un jurământ lui Dumnezeu să facem ceva în numele Lui, ca semn al recunoștinței noastre.

A DOUA SĂPTĂMÂNĂ

(Săptămâna Ortodoxiei)

Săptămâna aceasta, pe lângă exercițiile spirituale, mă angajez să fac și ceva pentru Biserică (curățenie, cântări, iluminare spirituală).

A TREIA SĂPTĂMÂNĂ

(Pomenirea Sfântului Grigore Palama)

Această săptămână este dedicată sfântului isihast (omul tăcut). Promit să nu rostesc niciun cuvânt inutil săptămâna aceasta. În familiile creștine ar trebui să existe o înțelegere aici. Cine este singur, să încerce să pună în aplicare acest lucru cât mai bine poate. Nicio conversație, nici măcar una bună, ca să nu mai vorbim de cea inutilă, doar ceea ce este necesar în viața de zi cu zi. Se spune că atunci când vine un minut de reculegere, „un înger zboară”. Așadar, nu-l lăsați să plece toată săptămâna. Acest lucru va fi dificil pentru unii, dar asta în principal pentru că suntem prea vorbăreți. Cine consideră că este foarte greu, să-l accepte ca pe o cruce și o penitență.

A PATRA SĂPTĂMÂNĂ

(Săptămâna Cinstirii Crucii)

Dedicat reflecției asupra Crucii și a semnificației purtării crucii de către noi. Orice povară, dacă se confruntă cu proteste disperate din partea noastră, nu este o

cruce. Devine o cruce atunci când încercăm să o purtăm „cu consimțământul”, dacă nu chiar de bunăvoie.

A CINCEA SĂPTĂMÂNĂ

(Duminica lui Ioan Scăpatul)

Cel mai periculos lucru pe scara spirituală este să privești înapoi și să verifici cât de departe ai urcat. Nu este permisă nicio „rezumare” aici. Căci dacă ai reușit, atunci se strecoară imediat complacerea, care anulează imediat toate eforturile. Trebuie să te consideri întotdeauna pe prima treaptă. Dumnezeu te poate transfera pe a zecea treaptă în orice moment. Simptomele eșecului complet sunt o dispoziție constant deprimată sau fluctuații bruște de la extaz la declin.

A ȘASEA SĂPTĂMÂNĂ

Dedicat Mariei Egipteanca. Aceasta este o imagine a pocăinței. Să încercăm să ne adunăm și să scriem o pocăință pentru întreaga noastră viață. Să fim stricți cu noi înșine, să nu uităm nimic, să căutăm peste tot. E bine să dedicăm Sâmbăta lui Lazăr gândirii la moarte, pentru a ne pregăti pentru moarte conform Sfântului Francisc de Sales.

SĂPTĂMÂNA SFÂNTĂ

În toate aceste zile citim părțile corespunzătoare din Evanghelie. Dacă există, este bine să citim capitole din cărțile lui Inocențiu din Herson, Farrar, Geiki și alții. În Joia Mare are loc o spovedanie și o împărtășanie generală. Amintiți-vă că aceasta este o participare specială la Cina cea de Taină. În Vinerea Mare Îl urmăm pe Hristos în gândurile noastre.

Sfântul Ioan Gură de Aur

Unde este rugăciune și mulțumire, acolo vine harul Duhului Sfânt, de acolo sunt alungați toți demonii și toate forțele vrăjmașe se retrag și fug.

Puterea rugăciunii este întotdeauna mare, dar dacă rugăciunea este combinată cu postul, ea face sufletul și mai puternic.

Sfântul Ignațiu Briancianinov

Toți cei care doresc să înceapă isprava postului și a rugăciunii, toți cei care doresc să culeagă roadele pocăinței lor, ascultați cuvântul lui Dumnezeu, ascultați legământul lui Dumnezeu: iartă-le aproapelui tău păcatele lor împotriva ta.

Pe cât de dăunătoare este necumpătarea, pe atât de dăunător (sau chiar mai mult) este postul nemărginit. Slăbiciunea trupului, care provine din malnutriție, nu permite să se facă rugăciuni în cantitatea cuvenită și cu puterea cuvenită.

Sfântul Vasile cel Mare

Împreună cu postul trupesc, trebuie să existe și post spiritual. Există post trupesc și există post spiritual. În timpul postului trupesc, stomacul postește de la mâncare și băutură; în timpul postului spiritual, sufletul se abține de la gânduri, fapte și cuvinte rele. Un postitor adevărat se abține de la mânie, furie, răutate și răzbunare. Un postitor adevărat se abține de la vorbe deșarte, limbaj vulgar, vorbe goale, calomnie, condamnare, lingușire, minciuni și tot felul de calomnii. Într-un cuvânt, un postitor adevărat este cel care se îndepărtează de tot răul. Vezi tu, creștine, ce este postul spiritual?

Adevăratul post este îndepărtarea răului, abținerea de la limbă, înăbușirea mâniei, excomunicarea de la pofte, calomnie, minciună și mărturie mincinoasă.

Sfântul Ioan Gură de Aur

Cel ce postește cu adevărat și cu sinceritate Îl imită pe Hristos, devine asemenea Îngerilor de pe pământ, îi imită pe profeți, intră în comuniune cu apostolii și, prin post, după ce a dobândit renașterea firii sale, devine din nedrept - drept, din rău - bun, din nelegiuit - pios și astfel Îl însușește pe Hristos, comoara vieții.

Cine crede că postul este doar abținere de la mâncare se înșeală. Adevăratul post este îndepărtarea răului, stăpânirea limbii, înlăturarea mâniei, îmblânzirea poftei, încetarea calomniei, a minciunii și a mărturiei mincinoase.

Postul este distrugerea morții și eliberarea de mânie.

Postul menține și trupul sănătos, neîmpovărat de mâncare, nu acceptă boli, ci devine mai ușor, întărit pentru a primi daruri.

Cei care postesc știu cum postul îmblânzește dorințele. Iar cei care au experimentat acest lucru în practică vor confirma că acesta înmoaie temperamentul, suprimă furia, stăvilește impulsurile inimii, înviorează mintea, aduce pace sufletului, ușurează trupul, elimină necumpătarea...

Nu numai buzele să postească, ci și văzul, și auzul, și picioarele, și mâinile și toate mădularele trupului nostru.

Rugăciunile se săvârșesc cu atenție, mai ales în timpul postului, pentru că atunci sufletul este mai ușor, neîmpovărat de nimic și neînăbușit de povara distructivă a plăcerilor.

Postești? Hrănește pe cei flămânzi, dă de băut pe cei însetați, cercetează pe cei bolnavi, nu uita pe cei întemnițați, ai milă de cei chinuiți, mângâie pe cei întristați și plângând, fii milostiv, blând, bun, liniștit, îndelung răbdător, milostiv, iertător, evlavios, adevărat, pios, pentru ca Dumnezeu să-ți primească postul și să-ți dăruiască roade îmbelșugate de pocăință.

Pregătirea pentru spovedanie

1. Care a fost „tonul” emoțional general (sau „fundalul”) perioadei trecute (să zicem, șase luni)? A fost luminos, întunecat, schimbător, ce a fost predominant? Există motive noi de care s-ar putea lega acest „fundal”? Sau nu pot fi găsite: de ce? A existat un sentiment de anxietate vagă, o neliniște vagă, o nemulțumire constantă, un sentiment de slăbiciune și epuizare, toate acestea sunt cumva legate de credință și rugăciune?

2. Care a fost sentimentul predominant: că a existat o pierdere sau un sentiment de câștig? A existat un sentiment de eșec serios în viață sau de succes? Dacă s-ar întâmpla așa ceva, să ne întrebăm ce anume considerăm (în adâncul sufletului) a fi succes sau eșec și putem trage o lecție personală din ambele și să o conectăm cu credința noastră? Este credința noastră personală confirmată aici?

3. Ți-a trecut vreodată prin minte să-ți evaluezi viața în felul următor: există bucurie, fericire, satisfacție profundă în ea? Ar trebui să fie acolo, merită să cheltuiești energie pentru ele? De ce? Nu se limitează viața la dihotomia dintre „aș vrea” și „dar nu ar trebui” sau „trebuie”? Dacă da, de ce cedăm cu ușurință vieții din jurul nostru dreptul nostru la bucurie și fericire, dreptul nostru la o oarecare „bucurie” a vieții?

4. În ce circumstanțe ți-a fost cel mai greu să fii sincer și deschis în gândurile, emoțiile și sentimentele tale? A fost legat de o coerciție ideologică externă, de predicarea credinței sau de altceva? Îți este greu să fii tu însuți în situații „obișnuite” când nu ți se cere să dai socoteală de alegerile fundamentale ale vieții? Unde îți este mai dificil - printre „credincioși” sau printre „străini”? Unde ești mai „atras” acum și unde erai mai „atras” înainte? De ce?

5. A crescut sentimentul de libertate interioară în raport cu circumstanțele vieții? Ați reușit să reduceți opresiunea lor sau nu a fost stabilită o astfel de sarcină? De ce? Au ajutat credința și rugăciunea aici? Sau alte mijloace?

6. Când o situație de viață, o problemă, o persoană, un grup sau o organizație interferează cu viața ta - te opresește, te minimizează, te provoacă, cum ai tendința să reacționezi - să accepți, să lupți, să devii amărât, deprimat, să urăști sau să te retragi? De ce? Are un astfel de răspuns vreo legătură cu credința și speranța în Dumnezeu, cu stima de sine? Există o dorință de luptă și curaj în viața ta?

7. Când ești lăsat de capul tău, ce faci de obicei:

a) a prelungi singurătatea sau a scăpa de ea?

b) să te cufunzi în prezent, să te concentrezi asupra durerii tale mentale, să te cufundi în trecut sau în visele tale din viitor? De ce? Te simți calm, entuziasmat, deprimat, inspirat? De ce? Ai tendința să reflectezi asupra evenimentelor și rezultatelor vieții tale în lumina credinței? Te îndrepți spre rugăciune? Sau trebuie să te forțezi să faci ambele lucruri?

8. Ai un prieten apropiat în viața ta? De ce a fost posibil acest lucru sau de ce nu s-a împlinit? Dacă nu, poate o comunitate (a noastră, de exemplu) să-l înlocuiască? Sau are un alt scop?

9. Scrie un portret al tău așa cum ți-ar plăcea să te vezi pe tine însuți și al prietenilor tăi așa cum ți-ar plăcea să-i vezi? De ce? Apoi realizează un al doilea portret - cum te vezi pe tine însuți, viața, prietenii așa cum sunt ei. Care este discrepanța? De ce? Ar trebui eliminată această discrepanță? De ce? În ce fel?

10. Cât de des ai lucruri în viața ta pe care ai vrea să le începi (și ai fost nevoit să le începi) cu rugăciunea? De ce crezi că se întâmplă asta?

11. Îți este clară principala ta chemare în viață? Cum ai formula-o și exprima-o dacă cineva te-ar întreba? Ești capabil să o realizezi și de ce? Ce te oprește? Dacă Isus te-ar întreba direct chiar acum care consideri a fi principalul rezultat al vieții tale, ai găsi ceva de spus?

12. Ai acționat vreodată în viața ta din iubire necondiționată? Dacă da sau nu, de ce? Ce lecție spirituală te-a învățat succesul (sau eșecul) tău în dragoste? Ce semnificație i-ai acordat?

13. A trebuit vreodată să ierți cu adevărat pe cineva pentru ceva? Există cineva (sau ceva) pe care nu-l poți ierta? De ce?

14. Când ai reușit să formulezi un răspuns sincer și serios la toate întrebările, poți cere să răspunzi la următoarele întrebări: există un sentiment clar al

prezenței personale a lui Dumnezeu în viața ta? Intervenția Lui personală în treburile și destinul tău? Aștepți atenția și dragostea Lui pentru tine sau „din modestie” nu o aștepți prea mult? A existat în viața ta o chemare din partea Domnului adresată personal ție? A fost recunoscută în ceva? A existat o „atingere” a Duhului Sfânt în acest timp? A existat o disponibilitate și o dorință de a da un răspuns? Ce pas ai reușit să faci în acest timp? Ascultându-L pe Isus și pe Duhul, poți spune că de mai multe ori pe zi sau cel puțin o dată în tot acest timp ți-ai învins propria rezistență și rezistența celor din jur într-un fel de dragul iubirii, de dragul chemării, de dragul sfințeniei, de dragul Domnului?

Predică 11/8/1986

Ultima Evanghelie a lui Hristos, Evanghelia după Ioan, povestește despre încercarea Domnului, suferința, moartea și îngroparea Lui. Timp de trei ani, Domnul a predicat zilnic, așa cum spune Apostolul Marcu. Nu aveau timp să mănânce pâine - El și ucenicii Săi cei mai apropiați.

A vorbit mult și a făcut multe.

Evanghelistul Ioan spune că, dacă tot ce a spus și a făcut El ar fi scris, lumea nu ar putea cuprinde cuvintele scrise. Dar când S-a trezit în fața unor judecători nedrepți, a tăcut. Fiecare dintre evangheliști scrie acest lucru.

Abia după ce i-a răspuns marelui preot a tăcut.

Când L-au batjocorit, când L-au bătut, când L-au abuzat, El a rămas tăcut.

Când a fost adus la Pilat, i-a răspuns și lui pe scurt, apoi a tăcut.

Ce a însemnat asta?

De ce a tăcut aici El, care a rostit astfel de cuvinte care au aprins poporul, au inspirat credință și speranță?

Pentru că spusese deja totul, pentru că judecătorii Săi nedrepți ar fi rămas surzi la oricare dintre cuvintele Sale și la discursul Său de apărare. De aceea, El a tăcut. Și doar o dată, în timpul procesului, Și-a ridicat vocea și la întrebarea directă: „Ești Tu Hristosul, Fiul Celui Binecuvântat?” El a răspuns: „Eu sunt” - și a adăugat: „Și veți vedea pe Fiul Omului venind pe norii cerului cu slavă.” A spus aceasta și a tăcut din nou... Și, de asemenea, murind pe cruce... Doar câteva cuvinte au fost auzite de cei care stăteau în jur. A suferit și a murit în tăcere. Câte lacrimi amare și cuvinte ar fi putut găsi pentru neamul uman nerecunoscător, dar El a tăcut, căci El era mai mult decât un om, căci prin El

Domnul ni S-a revelat. El a spus totul, a făcut totul, a învățat totul, a deschis ușile - și apoi a tăcut...

El a acceptat abuzul, ingratitudinea, biciuirea și moartea. Nu este oare la fel și în viețile noastre? Uneori ni se pare că Domnul tace, că nu răspunde suferințelor noastre, necazurilor noastre, rugăciunilor noastre pline de jale. Dar, de fapt, El aude, El știe. El simpatizează cu noi așa cum a făcut-o și atunci, în zilele suferinței Sale. Așa cum a făcut-o și atunci, când a stat în fața unor oameni orbiți de invidie, ură și răutate. A tăcut pentru că inima Lui era chinuită pentru ei, pentru ei, pentru căderea lor, pentru păcatul lor, pentru orbirea lor. Și în același fel, Domnul, în tăcere, se pare, suferă pentru noi. Îi strigăm, dar nu trebuie să credem că această tăcere divină înseamnă indiferență, că El, cum spunem noi, nu aude. Nu poate să nu audă. Pur și simplu, ca și atunci, El ne-a spus deja totul. Ne-a spus mai mult decât pot cuprinde lumea și inimile noastre, ne-a arătat calea vieții și acum așteaptă în tăcere, așteaptă mișcarea inimii și voința fiecăruia dintre noi. Și precum atunci, când Și-a rupt tăcerea și a vorbit despre Fiul Omului, care va veni să judece viii și morții, așa și acum Domnul ne vorbește... Da, El este îndelung răbdător, îndură în tăcere păcatele noastre, josnicia noastră, lipsa noastră de credință, toată nevrednicia, dar nu la nesfârșit. Va veni vremea când totul va fi cântărit de adevărul lui Dumnezeu. Pentru noi, tăcerea de pe cruce este atât o ocară, este și o chemare la o viață creștină adevărată și, cel mai important pentru noi, este o încurajare, pentru că știm că cel care tace pe cruce, cel care tace în ceruri, este de fapt Cel care ne mântuiește, care nu ne-a uitat, care nu ne-a abandonat. El este singura noastră speranță.

Amin.